

دوره اول دکتر حسابی

تکلیف شماره ۴ ادبیات ۹

نام و نام خانوادگی:

تاریخ تکلیف: ۰۹/

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

۱۱- در متن زیر، چند بن فعل دیده می‌شود؟

«ای ابودر، پنج چیز را پیش از پنج چیز غنیمت شمار: جوانیات را پیش از فرا رسیدن پیری، تندرستی‌ات را پیش از بیماری، بی‌نیازی‌ات را پیش از نیازمندی، آسایش‌ت را پیش از گرفتاری و زندگی‌ات را پیش از مرگ.»

① سه ② چهار ③ پنج ④ شش

۱۲- در کدام گزینه، تشبیهی مشاهده نمی‌شود؟

① در دلش، خورشید ایمان را نمی‌دیدند

② مؤمن برای رهایی از گناه، بیش از گنجشک در قفس تلاش می‌کند.

③ چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار شد ملازم در پی آن بردبار

④ چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها آگاهی یابند.

۱۳- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه، متفاوت با بقیه است؟

① رزم‌آوران از این منظر آسمانی به جنگ می‌نگریستند.

② تا این را گفت برای همه، صحنه کربلا تداعی شد.

③ هیچ چیز مانند درس و بحث، به روح او آرامش نمی‌داد.

④ این کار را از برای خودم کردم، نه از بهر تو.

۱۴- مفهوم کدام گزینه نادرست است؟

① رابعه همه شب نماز کردی و تا روز بر پای بودی. (رابعه شب و روز عبادت می‌کرد).

② داعیه‌ای در باطن من پدید آمد. (انگیزه‌ای در درون من به وجود آمد).

③ گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود. (بزرگی خرد و دانش راست؛ نه گوهر را).

④ کشتی‌ها به گل نشستند. (تمامی کارها یک‌جا متوقف گردید).

۱۵- در دو بیت زیر، چند بن فعل می‌بینید؟

«گلزار ز عیش، لاله باران شد

آماده‌ای امر و نهی و فرمان باش

سلطان زمین و آسمان آمد

هشدار که منجی جهان آمد.»

① پنج ② چهار ③ هفت ④ شش

۱۶- در کدام بیت، آرایه‌های «تشخیص» و «جناس» دیده می‌شود؟

① تاتوانی، می‌گریز از یار بد

یار بد بدتر بود از مار بد

② تا کی آخر چو بنفشه، سر غفلت در پیش؟

حیف باشد که تو در خوابی و نرگس، بیدار

③ بیا تا بر آریم دستی ز دل

که نتوان بر آورد فردا ز گل

④ چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند

موج‌های پریشان تو را می‌شناسند

۱۷- در تمام مصدرهای کدام گزینه، ساختی از فعل وجود دارد که هم در ماضی استمراری و هم در مضارع اخباری کاربرد دارد؟

① خوردن، پرسیدن ② دویدن، ساختن ③ خوابیدن، کاشتن ④ بلعیدن، ورزیدن

۱۸- در متن زیر، چه نوع رابطه معنایی می بینید و چند مسند وجود دارد؟

«اگر مقدار عمر خود را بداند، اگر عمرش کوتاه باشد، زندگی بر او ناگوار خواهد بود و اگر بداند که عمرش دراز خواهد بود، امید بقا خواهد داشت.»

- ① مترادف - ۴ ② تضاد - ۲ ③ تناسب - ۲ ④ تضاد - ۳

۱۹- در کدام گزینه، واژه‌های به کار رفته هم خانواده هستند؟

- ① سعی، مسعود، سعید ② اتهام، متهم، توهم ③ مبصر، صابر، صبور ④ طعن، طامع، طعنه

۲۰- منظور از «می کشان» در بیت زیر، چه کسانی هستند؟

«میلاد گل و بهار جان آمد
برخیز که عید می کشان آمد»

- ① عارفان و عاشقان پیامبر (ص) ② عارفان و عاشقان امام علی (ع)
③ عارفان و عاشقان امام رضا (ع) ④ عارفان و عاشقان امام مهدی (عج)

پاسخنامه تشریحی

۱۱ - گزینه ۲ شمار، رسید، آسا (بن مضارع از آسودن)، گرفت.

۱۲ - گزینه ۴ «چون» در این عبارت، به معنی «وقتی که» به کار رفته است و ادات تشبیه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خورشید ایمان (اضافه تشبیهی)

مشبیه مشبیه

گزینه ۲: مؤمن برای رهایی از گناه، بیش از گنجشک در قفس تلاش می‌کند.

مشبیه

مشبیه

گزینه ۳: چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار

مشبیه

مشبیه

۱۳ - گزینه ۱ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، متمم است؛ اما واژه «این» در گزینه ۱، صفت اشاره است و «منظر» متمم محسوب می‌شود.

۱۴ - گزینه ۱ معنای گزینه ۱ عبارت است از: «همه شب را نماز می‌خواند و تا صبح، بیدار و مشغول عبادت بود.»

معنای گزینه‌های دیگر به درستی نوشته شده است.

۱۵ - گزینه ۴ «بار» در لاله‌باران (بن مضارع از باریدن)، شد، آمد، باش، دار در «هشدار» (بن مضارع از داشتن)، آمد.

۱۶ - گزینه ۲ بررسی آرایه‌های «تشخیص» و «جناس» در گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشخیص ← ندارد. / جناس ← «یار» و «مار»

گزینه ۲: تشخیص ← ذکر ویژگی «بیدار بودن» برای «نرگس» و «غافل بودن» برای «بنفشه» / جناس ← «سر» و «در»

گزینه ۳: تشخیص ← ندارد. / جناس ← «دل» و «گل»

گزینه ۴: تشخیص ← ذکر ویژگی «شناختن» برای «چشمه‌ها» و «موج‌ها» / جناس ← ندارد.

۱۷ - گزینه ۴ بلعیدن ← می‌بلعید (سوم شخص مفرد ماضی استمراری - دوم شخص جمع مضارع اخباری)

ورزیدن ← می‌ورزید (سوم شخص مفرد ماضی استمراری - دوم شخص جمع مضارع اخباری)

۱۸ - گزینه ۴ «کوتاه» و «دراز» رابطه تضاد دارند. «کوتاه»، «ناگوار» و «دراز» مسند هستند.

۱۹ - گزینه ۲ سه حرف اصلی «مسعود» و «سعید»، «س ع د» است؛ ولی سه حرف اصلی واژه سعی متفاوت است. سه حرف اصلی «صابر» و «صبور» صبر است.

ولی سه حرف اصلی «مبصر» بصر است. سه حرف اصلی «طعن» و «طعنه» ط ع ن است. ولی سه حرف اصلی «طامع» ط م ع است.

۲۰ - گزینه ۴ مفهوم این شعر امام خمینی (ره) «بیان محبت امام زمان (عج) و خوشحالی از سالروز ولادت ایشان» است.